

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

AAMBINDER

Een Bijbelwoord voor jongeren [p.4]

Gereformeerde Gemeente Kootwijkerbroek

01/09/2016
jaargang 94

nr **48**

De in Kootwijkerbroek woonachtige leden van de Gereformeerde Gemeenten kerken aanvankelijk in Barneveld. Vanaf 1946 worden er echter ook weekdiensten in Kootwijkerbroek gehouden, in de 'School met den Bijbel'. In 1954 betreft de gemeente een nieuw kerkgebouw aan de Kosterijweg. Vanaf 5 januari 1958 komt men voortaan ook 's zondags bijeen. Op 7 december

1960 volgt de instituering tot zelfstandige gemeente. In 1974 verrijst er achter het bestaande kerkgebouw een nieuwe kerk. Vijftien jaar later betreft de gemeente voor de derde keer een nieuw kerkgebouw. In 1996 en in 2008 wordt dit verder uitgebreid tot 1750 zitplaatsen. Sinds 2004 wordt de gemeente gediend door ds. G. Beens. Het aantal leden en doopleden bedraagt 2350.

De hogepriester Aäron met het wierookvat

In de aangrijpende reeks van geschiedenissen waarin de boosheid van het volk Israël getekend wordt, is Numeri 16 wel een dieptepunt. Korach (uit de stam van Levi) komt met Dathan en Abiram (uit de stam van Ruben) en tweehonderdvijftig oversten naar Mozes en Aäron. Het is eigenlijk een opstand van Korach tegen het priesterschap van Aäron en van Dathan en Abiram tegen het leiderschap van Mozes.

gericht? Mozes, de middelaar van het oude verbond, geeft haastig zijn broer een opdracht: 'Neem het wierookvat, en doe vuur daarin van het altaar en leg reukwerk daarop, haastelijk gaande tot de vergadering, doe over hen verzoening; want een grote toorn is van voor het aangezicht des HEEREN uitgegaan, de plaag heeft aangevangen' (Num.16:46b).

Dienen

In gedachten zien we de hogepriester Aäron gaan naar het brandofferaltaar. Daar moest hij vuur halen om in de wierookschaal van het reukofferaltaar te leggen. Het vuur wijst op Gods toorn over de zonde. Maar het brandoffer wijst ook op de verzoening, het reukoffer op de voorbede. Die twee zijn niet van elkaar te scheiden: er is geen voorbede dan door de kracht der verzoening.

Nu haast Aäron zich naar buiten met de kracht van verzoening en voorbede. Daar staat de hogepriester, midden tussen het volk, om te dienen. Aan de ene kant liggen al vele Israëlieten, die gevallen zijn naar Gods rechtvaardig oordeel. Maar aan de andere kant valt niemand meer ter aarde. Daar houdt de Heere Zijn slaande hand in. Daar is redding, daar is ontkoming. En het geheim? De hogepriester bedekt hen met een wolk van wierook. 'En hij stond tussen de doden en tussen de levenden; also werd de plaag opgehouden'. O, wat is dat wonder groot: een opstandig volk mag leven onder de bediening der verzoening. Een volk wat zo vijandig staat tegenover de Heere en zijn zaligheid.

Wat krijgt deze geschiedenis glans als we denken aan de grote Hogepriester, Die verzoening heeft aangebracht door voldoening. Aäron had grote liefde tot zijn volk, Jezus had de Zijnen lief tot in de dood. Aäron deed zijn werk met haast, er was geen tijd te verliezen. De grote Priester over het huis Gods had ook haast: 'Zie, Ik kom, o God om Uw wil te doen'. Maar er zijn ook verschillen aan te wijzen. Aäron heeft hier waarschijnlijk gestaan in zijn rijk versierde, hogepriesterlijke kleding. Maar deze Hogepriester had geen gedaante of heerlijkheid. Ze hebben Zijn kleed verdubbeld. Aäron stond op de grens tussen levenden en doden, maar hij hoefde niet te sterven. De Meerdere van Aäron onderging de dood vrijwillig. Maar Zijn dood is het leven van de Kerk.

En hij stond tussen de doden en tussen de levenden; also werd de plaag opgehouden.

Numeri 16:48

De broers, door de Heere aangesteld, hoeven zichzelf niet te verdedigen. Huiveringwekkend is het oordeel over deze opstandelingen. Wat zal het volk geschrokken zijn van de aarde die zich opende om de leiders van deze opstand 'levend ter helle te doen nedervaren' en de volgelingen 'met vuur te verteren'.

Maar de schrik is snel over. De volgende dag staat het volk als één man voor Mozes en Aäron. Hun valse klacht is deze: 'Gijlieden hebt des HEEREN volk gedood' (Num.16:41b). Een mens durft wat te zeggen! Dan zegt de HEERE dat Hij het *hele* volk wil verteren en alleen Mozes en Aäron wil sparen.

De liefde van beide mannen tot hun volk is groot: ze zijn niet in hun eer aangetast, nee ze smeken om het behoud van het doodschuldige volk. Proeven we niet allermee de liefde tot hun God? Zou het niet geleefd hebben in hun hart: 'HEERE, VerbondsGod, wat zult Gij dan met Uw grote Naam doen?'

Ondertussen is de plaag al begonnen. Gods hand slaat honderden, duizenden mensen neer. Zal de Heere nu doortrekken met Zijn

ds. B. Labee,
Veenendaal

In dit nummer

4 Serie: Een Bijbelwoord voor jongeren [1]

6 Uit het leven van ds. M. Hofman [8]

8 Onderscheid tussen het dorsten van tijdgelovigen en het ware dorsten

- 2** De hogepriester Aäron met het wierookvat
- 3** Henoeh [34]
- 5** Serie: Theologen van de 20ste eeuw [2]: Tim Keller
- 7** Even maar
- 9** Een 'jeugdige' dogmatiek [2]
- 10** Jubileum: Ds. J.J. van Ekeveld 40 jaar predikant
- 11** Drie dingen die mij troosten
- 12** Boekennieuws
- 13** Kerknieuws
- 14** Berichten
- 15** Kerkdiensten
- 20** Waarom leggen we in de kerk de eed nooit (letterlijk) af?

'Want Hij is afgesneden uit het land der levenden; om de overtreding mijns volks is de plaag op Hem geweest' (Jes. 53:8b). In Hem is de plaag opgehouden. Ja, het is nog rijker: doden worden levendgemaakt door de kracht van Zijn offer.

Een nieuw seizoen

We staan aan het begin van een nieuw seizoen. De (meeste) scholen zijn weer begonnen. Het werk op de verenigingen mag weer een aanvang nemen. Ook alle ambtelijke arbeid rond catechese en huisbezoek wordt weer ter hand genomen. Ten diepste heeft het alles slechts één doel: met klem en ernst te wijzen op dood en leven, zonde en genade, Adam en Christus.

Wat zou het groot zijn als alle betrokkenen, ambtsdrager of niet-ambtsdrager, het woord van de apostel (zielsbevindelijk) mochten verstaan: 'Zo zijn wij dan gezanten van Christuswege, alsof God door ons bade; wij bidden van Christuswege: Laat u met God verzoenen' (2 Kor.5:20). We zijn in alle arbeid zo afhankelijk van de onmisbare zegen des Heeren. Maar als het goed is, zijn we niet onbevoegd, maar geroepen om dat - in eigen kracht onmogelijke - werk te verrichten. Niet zonder gebed, maar biddend zoals we beide broers hoorden smeken voor het doodschildige volk. Om zo te mogen staan, zoals Aäron met zijn wierookvat stond, tussen de levenden en de doden.

Een indringende vraag

We eindigen met een indringende vraag: lezer, aan welke kant staat u/sta jij? Wordt uw/jouw leven bedekt door Jezus' offer, Zijn bloed en Zijn voorbede? Ziet toe dat gij deze Hogepriester niet verwerpt! Nog even en Hij zal staan tussen de levenden en de doden...

Allen die vreemdeling zijn gebleven van Zijn offerdood, zullen dan gaan in de eeuwige dood. En zij, die hier hun doodvonnis gingen aanvaarden en bedekt werden met een wolk van wierook, zullen ingaan in de eeuwige vreugde. En de dood zal niet meer zijn.

'Alzo werd de plaag opgehouden', lezen we bijna aan het slot van deze geschiedenis. In Hem, Sion, onze grote Hogepriester, is de plaag voor eeuwig opgehouden. Dat zal stof geven tot eeuwige verwondering en aanbidding. Dan zal het klinken: 'Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen'.

Enoch [34]

Door het geloof is Enoch weggenomen geweest, opdat hij den dood niet zou zien; en hij werd niet gevonden, daarom dat hem God weggenomen had; want vóór zijn wegneming heeft hij getuigenis gehad dat hij Gode behaagde.

Hebreeën 11:5

De Heere ziet Zijn volk door de kristallijnen vensteren van Zijn verbond. En zó heeft Enoch Gode behaagd in zijn wandel. En God heeft het hem betuigd, hier beneden, vóór zijn wegneming. Van Abel verklaarde ons de Schrift dat God hem en zijn offerande aanzag; van Enoch dat hij Gode behaagde en daarvan getuigenis bewam. Is het wat kleins dat de Heere Zijn welgevallen in ons aan onze zielen betuigt? Geen twijfel blijft er over, God zal Zijn volk in Christus aanschouwen en beminnen met een onveranderlijke, eeuwige liefde.

Maar die genade wordt ons te groter, naarmate wij er van God door het geloof getuigenis van mogen verkrijgen. En nu kom ik nog eens terug op de drang in Christus alleen te rusten, niet stille te zitten voor wij zouden mogen getuigen: 'Hij is de mijne en ik ben de Zijne'. Want ook in de vrucht is iets van die betuiging der genade, waardoor het volk Gode welbehaaglijk is. Maar hoe zoet de smaking van die vrucht ook is, wat blijft de kennis donker, het zich verlaten op Christus de ziel zelf verborgen.

En dat toch zal de Middelaar eren als Zaligmaker; daar zullen Gods deugden zijn opgelost tot ons behoud; daar verkrijgt de ziel die vrede, die alle verstand te boven gaat. Geen wet die dan meer vloekt; geen satan, die meer aanklaagt voor God. De zonden zijn geworpen in een zee van eeuwige vergetelheid en de scheiding tussen God en ons geheeld.

O, dat betuigen van des Vaders liefde; dat verenigd zijn met Christus; dat verzegelen van de Heilige Geest. Het is of God Drieëinig de vrijgekochte zondaar in Zijn gunst maar wil doen delen, die verkorene wordt daar in liefde omhelsd en wat er ook geweest is, het is alles weg. 'Ik zal zwijgen in Mijn liefde'.

ds. G.H. Kersten
Uit: "Meer dan overwinnaars"

In die oefening des geloofs mocht Enoch wandelen driehonderd jaren. Ziet ge wel dat wij God soeverein moeten laten! Wie heeft het u gezegd dat ge Gods volk storen moet in die geloofsverlustingen; dat ge die liefde benauwen moet met uw verklaringen, dat het wel over gaan zal; dat er wel andere tijden zullen komen? Ik ken ze onder Gods gunstgenoten, die van de ure hunner vrijmaking af, in deze liefde dag bij dag zich verheugen; lange jaren achtereen, en in al hun verdrukkingen God prijzen omdat de Heere bij hen is. In plaats van te bedillen zij in ons hart heilige betrekking op zulk een leven.

(wordt vervolgd)

Serie: Een Bijbelwoord voor jongeren [1]

Wie heeft jouw hart?

ds. P.D. den Haan,
Tholen

**'Mijn zoon geef mij uw hart'.
Spreuken 23:26a**

Deze woorden staan in een gedeelte waarin Salomo de jongeren onderwijs geeft door middel van dertig spreuken. Bij deze spreuken valt op dat al de geboden van de HEERE langskomen. Eigenlijk worden jonge mensen opgeroepen om de geboden van de HEERE te gehoorzamen.

Wat is het doel van deze spreuken? Dat lezen we in Spreuken 22:19a: 'Opdat uw vertrouwen op den HEERE zij, maak ik u die heden bekend...' Het doel is dus dat je de HEERE alleen zult dienen en tot Zijn eer zult leven. Salomo zegt: 'Neig uw oor en hoor de woorden der wijzen, en stel uw hart tot mijn wetenschap. Want het is liefelijk als gij die in uw binnenste bewaart' (17, 18a).

Persoonlijk

'Mijn zoon (dochter) geef mij uw hart'. De HEERE spreekt door middel van Salomo op een liefdevolle, uitnodigende wijze. De HEERE spreekt tot jou, heel persoonlijk. Mijn zoon... Mijn dochter... Dat betekent: je bent van Hem. Je bent Zijn schepsel en God

+12 Bondsdag 2016,
Dordrecht.

is jouw Schepper. Daarom heeft God recht op jouw hart. En jij hebt de plicht om je hart te geven.

Helemaal

'Mijn zoon (dochter) geef mij uw hart'. De HEERE vraagt om je hart, om je leven. Hij vraagt om je verstand. Om door Hem onderwezen te worden op catechisatie en in de kerk door Zijn Woord en Geest. Hij vraagt om je handen, je voeten, je mond, je oren en je ogen. Om te leven naar Zijn geboden tot eer van God. Ja, de HEERE vraagt het niet alleen. Hij eist je hele leven op. 'Geef mij uw hart'. Geen klein stukje mag ook maar van iemand anders zijn. Maar, zie ik dat nu goed? Geef jij je hart aan een ander? Geef jij je hart aan de zonde? Echt waar? Geef jij je hart aan de 'slang'? Luister je naar hem? Vindt hij aansluiting in je hart door de wereld en de zonde te laten schitteren in je ogen? Ook de duivel zegt: 'Mijn zoon (dochter) geef mij uw hart...'

Het wonder

Wat erg, we hebben ons hart al weggegeven aan de duivel, die ons hart nooit meer uit handen geeft. Maar wat een wonder van genade, de Zoon van God, Die Zijn leven heeft gegeven, is gekomen om de harten van Zijn kinderen uit de klauwen van de 'boze' te rukken en te geven aan Zijn Vader. Dat doet Hij op grond van het werk dat Hij heeft gedaan. Dat doet Hij door Zijn Heilige Geest. Daar gebruikt hij Zijn Woord voor.

'Mijn zoon (dochter) geef mij uw hart...'
Vraag er dan maar om: 'HEERE, wilt u geven, wat u beveelt'. Het is nog niet te laat!

(wordt vervolgd)

Serie: Theologen van de 20ste eeuw [2]

In een serie van vier afleveringen bezien we het leven en het gedachtegoed van enkele theologen uit de 20ste eeuw. Vandaag deel 2: Tim Keller.

ds. E. Hakvoort,
Norwich (Can.)

Tim Keller

Er is in onze tijd een hang naar 'het spirituele' en naar een 'eigentijdse manier van geloven'. De vraag 'wat is waar' wordt vaak gesteld en de traditionele manier van 'geloven' heeft bij velen afgedaan.

Enerzijds worden kerken gesloten en gesloopt, anderzijds schieten allerlei evangelische groeperingen als paddenstoelen uit de grond. Eén daarvan is de Redeemer Presbyterian Church in Manhattan, opgericht en geleid door Tim Keller. Wie is hij? En wat maakt dat wekelijks meer dan 5000 mensen zijn bijeenkomsten bezoeken?

Zijn persoon

Timothy Keller werd geboren in 1950 in de Amerikaanse staat Pennsylvania. Na diverse theologische studies werd hij predikant in de Presbyterian Church in America (PCA). Op verzoek van zijn kerkverband startte hij, samen met zijn vrouw Kathy en zijn drie jonge zonen, in 1989 de Redeemer Presbyterian Church in Manhattan. In ruim tien jaar heeft hij daarbij meer dan 250 kerken helpen stichten in 48 steden.

Keller schreef vele boeken waaronder de bestsellers "The Reason for God" (vertaald onder de titel: "In alle redelijkheid") en "The Prodigal God" ("De Vrijgevege God"), waarvan al meer dan een miljoen boeken zijn verkocht in vijftien talen.

Hierin wil hij met behulp van filosofie en redeneren aantonen dat vragen van critici en sceptici te begrijpen zijn. Hij sluit erbij aan, maar doet dat om aan te tonen dat het geloof in de God van de christenen niet alleen een zaak is van het hart en het gevoel, maar ook van het denken.

Sommigen zien Keller als de C.S. Lewis van de 21ste eeuw, al wil hij daar zelf niet van weten. Hij ziet zichzelf meer als een evangelisch christen.

Zijn visie

Tim Keller heeft een apologetische manier van spreken. Dat betekent dat hij aansluit bij de moderne mens om de boodschap van het Evangelie door te geven in een gesecculariseerde samenleving. Daarbij stelt hij het Evangelie centraal en gebruikt hij orthodoxe woorden. Keller gaat echter helaas fundamenteel anders met Gods Woord om. Zo wil hij Genesis 1 als poëzie lezen en niet langer vasthouden aan de historische werkelijkheid van de zes scheppingsdagen.

Als we Kellers "New City Catechism" ("De nieuwe Stads Catechismus") lezen, krijgen we de indruk dat hij wil vasthouden aan de Bijbelse waarheid over verkiezing, verzoening en genade. We kunnen echter wel Bijbelse woorden gebruiken, maar de vraag is: hoe vullen we die in?

Keller spreekt op een algemene manier over 'de verzoening en vernieuwing van ie-

der onderdeel van de gevallen schepping', over het werk van Christus als 'de betaling van de straf van onze zonden' en over de 'toerekening van de rechtvaardigheid van Christus aan ons'.

We lezen echter geen woord over Gods wet en hoe die functioneert in het leven. We lezen wel over (groeien in) het geloof, maar niet over (de weg der) bekering. Een geloof los van bekering is echter hooguit een historisch geloof. Wie dat voor een waar geloof houdt, bedriegt zichzelf. Wel schrijft Keller weer mooie dingen als het gaat over zaken als het huwelijk en ethische zaken. Over het algemeen houdt hij daarbij gelukkig de Bijbelse waarden en normen aan.

Gevaar

Veel moderne theologen laten bekende klanken horen, maar vullen die anders in dan Gods Woord en onze vaders daarover spreken. Dan klinkt het mooi en worden we er gauw door beïnvloed. Is dat met Tim Keller ook zo?

We krijgen die indruk. Maar om hem werkelijk recht te doen en een weloverwogen antwoord te geven is meer studie nodig dan een artikel van deze omvang. Gods Woord waarschuwt echter niet voor niets de geesten te beproeven of ze uit God zijn. Het is immers niet alleen Evangelie, maar wet én Evangelie, dood én leven, een rijke Christus voor een arme zondaar én ook hoe deze samenkomen.

Laten we onverkort vasthouden aan Gods Woord en de belijdenisgeschriften. Wie door redeneren de waarheid van het christelijk geloof wil aantonen, doet niet anders dan de 'rede eren'. En dat is niet anders dan afgoderij en hoogmoed. Gods Woord zegt: 'Steun op uw verstand niet'. De waarheid laat zich immers alleen verstaan door het werk van Gods Geest.

Genade laat zich niet begrijpen, maar alleen bewonderen: in de weg van waarachtige bekering waarbij wet en Evangelie beide in deze orde een plaats krijgen. Ik vrees echter dat, als die prediking in dergelijke gemeenten gehoord wordt, ze net zo snel leeglopen als dat ze eerst groeiden. Want zulk een prediking is niet naar de mens. Want dan valt de mens er met 'zijn geloven' geheel tussenuit en is het vrije gunst alleen die eeuwig Hem bewoog.

Volgende week deel 3: Lewis.

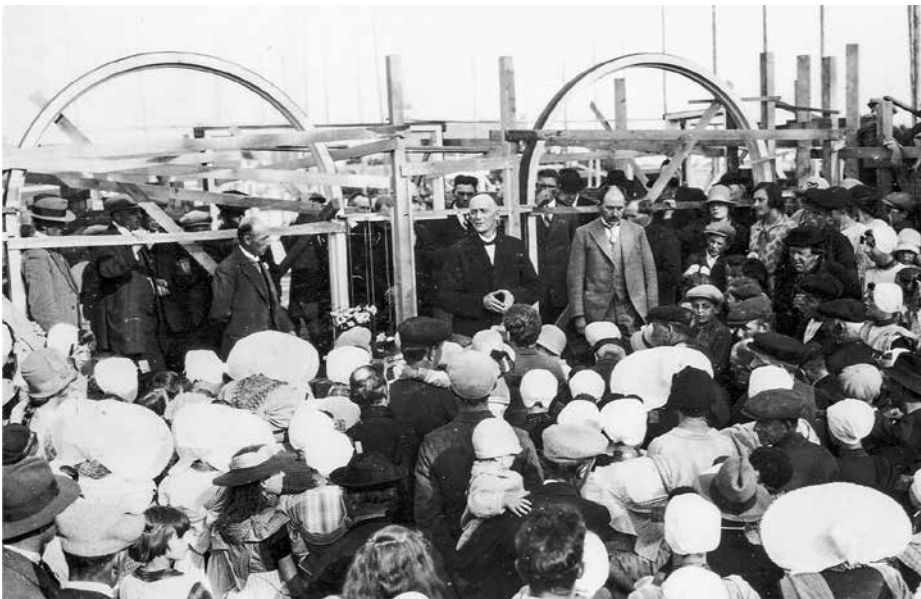

Uit het leven van ds. M. Hofman [8]

*‘Ik wilde bij u blijven,
voor u zorgen’*

Op zondag 6 april 1924 wordt ds. Hofman in Krabbendijke bevestigd door ds. G.H. Kersten. Deze spreekt daarbij over 1 Korinthe 3:11-15. 's Middags doet hij zijn intrede met Jeremia 1:17: 'Gij dan, gord uw lendenen en maak u op, en spreek tot hen alles wat Ik u gebieden zal; wees niet verslagen voor hun aangezicht, opdat Ik u voor hun aangezicht niet versla.'

J.P. Sinke,
Krabbendijke

Nadat ds. Hofman op 29 juni 1929 de eerste steen voor het nieuwe kerkgebouw heeft gelegd, spreekt hij de aanwezigen toe.

Aan het einde van de dienst richt ds. Hofman zich onder meer tot de kerkenraad: 'Ge hebt uw wens verkregen, een eigen leraar ontvangen, maar ge hebt een zwak mens-kind; draagt hem in zijn zwakheid; helpt hem waar hij hulp nodig heeft. Helpt hem tegen de zonde en de geest van onze tijd waken, opdat hetgeen reeds kreupel is niet verdraaid worde, maar veel meer worde genezen. Geve Hij ons een samenwonen als in onze vorige standplaats; samen wijsheid, geest en licht om achter de Heere als leerjongens Christi te zamen dagelijkse oefeningen in het geestelijke leven te maken.'

In De Saambinder van 10 april 1924 schrijft ds. Kersten: 'Voorwaar, een onvergetelijke ure voor Krabbendijke.'

Een nieuwe kerk

Na de komst van ds. Hofman neemt het aantal kerkgangers sterk toe. Dit leidt ertoe, dat het aantal zitplaatsen in het kerkgebouw al spoedig met ruim 300 wordt uitgebreid tot 937. Omdat de groei van de gemeente doorzet, ontstaat er na verloop van tijd opnieuw een tekort aan zitplaatsen. Op 25 april 1929 valt dan ook het besluit om aan de Zuidweg, thans J.W. Frisostraat, een nieuwe kerk met ruim 1300 zitplaatsen te bouwen. De bouwkosten van de kerk en de naastgelegen pastorie bedragen 118.000 gulden. Dankzij de grote offervaardigheid van de gemeente kan het grootste deel van de schuld binnen vijftien jaar worden afgelost. Ds. Hofman draagt daar ook zijn steentje aan bij. Zo weet hij in den lande maar liefst 12.000 gulden bijeen te sprokkelen!

Tijdens de bouw van de nieuwe kerk wordt er ook gediscussieerd. Zo kan ds. Hofman het niet begrijpen dat een deel van de leden erop tegen is dat de ouderlingen in de nieuwe kerk bij de leesdiensten gebruik gaan maken van de kansel. Omdat deze kwestie nogal gevoelig ligt, wordt er op een volgende ledenvergadering opnieuw over gesproken. Tijdens deze vergadering krijgt ds. Hofman de nadrukkelijke steun van ouderling Bartel Meeuwse, die opmerkt 'dat hij aan die kwaal wel geleden heeft, doch van dat wettische in dat opzicht is genezen'. Dan gaat driekwart van de leden ermee akkoord.

Op 24 januari 1930 neemt ds. Hofman het nieuwe kerkgebouw officieel in gebruik met een preek over Psalm 89:16: 'Welgelukzalig is het volk, hetwelk het geklank kent; o HEERE, zij zullen in het licht Uws aanschijns wandelen!'

Dienstbaar in het kerkverband

Behalve dat ds. Hofman zijn krachten aan Krabbendijke en de andere Zeeuwse ge-

Het nieuwe kerkgebouw en de pastorie te Krabbendijke.

Op weg naar Utrecht [1]

Ds. G.H.
Kersten

meenten geeft, is hij ook in breder verband actief. Zo verschijnen er in de loop der jaren verschillende prekenbundels van zijn hand en een aantal gelegenheidspreken. Tot die laatste categorie behoort een preek over Jesaja 2:6b, waarin hij in heldere bewoordingen afstand neemt van de Olympische Spelen, die in 1928 in Amsterdam worden gehouden. Een ander moment waarop hij op de voorgrond treedt betreft de herdenking van het 25-jarig bestaan van de Gereformeerde Gemeenten, op 10 oktober 1932 te Rotterdam. Samen met ds. J.R. van Oordt, ds. J. Fraanje en ds. G.H. Kersten voert hij daarbij het woord. Verder krijgt hij in 1931 zitting in het Curatorium van de Theologische School.

Naar Moerkapelle

In 1936 ontvangt ds. Hofman een beroep uit Moerkapelle, dat door hem wordt aangenomen. Op 7 april neemt hij afscheid met een preek over Jeremia 49:11: 'Laat uw wezen achter, en Ik zal hen in het leven behouden, en laat uw weduwen op Mij vertrouwen'.

In zijn preek merkt hij onder meer op dat het hem zwaar valt de gemeente te verlaten: 'Wij gevoelden dat banden moesten losgemaakt worden. Meermalen hebben wij u er opmerkzaam op gemaakt, dat de Heere op weg was ons elders te doen arbeiden. Over Moerkapelle hadden wij nooit gedacht. Toen de roeping van die gemeente kwam, konden wij ons echter daarvan niet losmaken'.

Toch heeft hij nog een bemoedigend en vertroostend woord voor zijn achterblijvende gemeente: 'Ik wilde bij u blijven, voor u zorgen, maar de Heere nam die zorg van mij. Hij is der wezen vader goed. Hij zal de noden van Zijn wezen en weduwen vervullen. O, welk een troost voor kerkelijke en geestelijke wezen'.

(wordt vervolgd)

De kerk komt vaak samen, tot stichting, vertroosting en gebed. Maar In Handelingen 15 lezen we voor het eerst dat men samenkomt met een ander doel. De eerste kerkelijke vergadering; de eerste in de rij van veel officiële samenkomsten met officiële afgevaardigden. De vergadering blijkt openbaar te zijn. Al is het nog niet volgens de onder ons vastgestelde (kerk)orde. Naar de vorm is het niet direct een synode, maar naar de betekenis overtreft ze die wel. De meest zuivere kerkvergadering, met een beperkte agenda.

- *Rapportage* van het zendingswerk: openhartig wordt verslag gedaan van het werk dat 'in opdracht van de gemeenten' is verricht.
- *Bespreking* van een leergeschied dat in Antiochië is gerezen: de leer van vrije genade in Christus Jezus alleen is in het geding. Galaten 2 laat hier nog meer over de achtergrond zien: het schip van de kerk is in nood. Nu niet door bedreiging van buitenaf, maar door de aanranding van de leer van binnenuit.

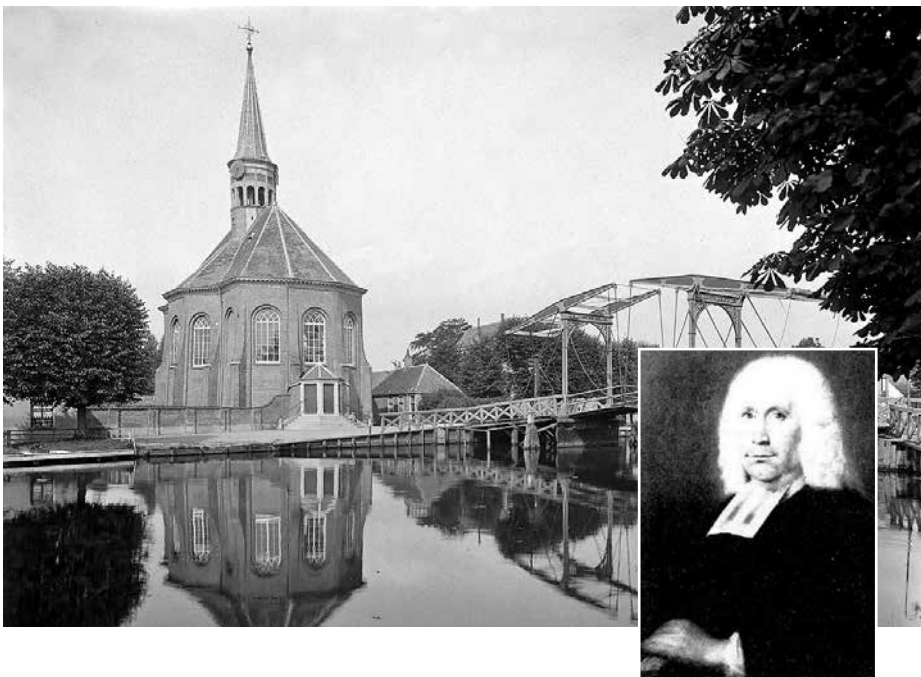
Dit apostelconvent te Jeruzalem is voor ons een grondstructuur, leidend voor onze meerdere vergaderingen. Het gaat om de gedachtenwisseling. Het is geen parlement; er wordt niet geheerst; het gaat niet om de meeste talenten, maar om de leiding van de Heilige Geest. Allen weten daar in Jeruzalem immers: 'wij kennen ten dele, wij profeteren ten dele...' De naam van de één is niet belangrijker dan die van de ander. De inbreng van de één wordt niet hoger aangeslagen dan die van de ander. Ieder heeft een eigen inbreng, verantwoordelijkheid en gaven. Om samen de gemeenschappelijke zaak van de kerk te dienen. Het gaat niet om de mening van mensen, noch om persoonlijke inzichten of eigen wijsheden. Naar Gods geopenbaarde wil heeft men te spreken, Gods Woord na te spreken. Al het andere is tegenspreken; zelfs 'God verzoeken' (vers 10) wordt het genoemd. Daarom mogen ook alleen kerkelijke zaken besproken worden. Opvallend dat er na de toespraak van Petrus geen stemming wordt gehouden, geen applaus gehoord wordt, maar dat er een veelzeggende stilte valt. Het beslag van het Woord zoals alleen de Geest dat kan (be)werken. Het breed gevoelde besef van de waarheid Gods. Daarom noemt Calvijn dit ook een summier beeld van een wettige kerkvergadering. Waar alleen de waarheid Gods een einde maakt aan alle verschil. Bij de rapportage mogen de feiten spreken. En die blijken onweerlegbare daden van God te zijn, die ook al in Antiochië, Fenicië en Samaria zijn verteld in de gemeentekring. Er zijn parels gehecht aan de Middelaarskroon van Jezus. Want dáár gaat het toch uiteindelijk om! Ze spreken niet over eigen (lijdens)ervaringen, van hun offers en gehoorzaamheid. Hoewel ze de littekenen zouden kunnen tonen. Amos 2: 34-36 blijkt vervuld te worden. Het gaat in Handelingen immers alleen maar om de verheerlijkte Christus (hoofdstuk 1), Zijn uitgestorte Geest (hoofdstuk 2) en - wat er ook van buitenaf en van binnenuit tegen op komt - dit werk gaat voort, 'onverhinderd' (28:31, het laatste woord van het hele boek). Dit moge zo ook de praktijk zijn tijdens de synodevergaderdagen in Utrecht!

v. A.

Onderscheid tussen het dorsten van tijdgelovigen en het ware dorsten

In het "ABC des geloofs", het bekende boekje van dr. Alexander Comrie, wordt het ware geloof onder meer beschreven als een dorsten. Nadat de predikant uit Woubrugge aangeduid heeft wat dit dorsten inhoudt en waarnaar Gods kinderen dorsten, schrijft hij dat er geloof is in dit dorsten.

ds. C. Sonneveld,
Krabbendijke

Het is wel niet de meest wezenlijke daad van het geloof, maar het is wel een zaad des geloofs of een begin van het ware geloof (Comrie haalt met instemming mr. Fraser aan, die spreekt van 'het embryo dat in de ziel gevormd wordt').

Vervolgens waarschuwt hij op ernstige wijze: 'Nu, ofschoon velen die nooit zalig worden, veel begeerten schijnen te hebben naar Jezus wegens hun zielsangsten, zijn deze in veel opzichten te onderscheiden

van de begeerten der ware uitverkorenen'. We nemen hier over wat Comrie daarover schrijft. Tot onderwijs voor allen, tot ontdekking van tijdgelovigen, en tot bemoeiding van hen die waarlijk dorsten naar de gerechtigheid.

In de eerste plaats: deze begeerten, dit dorsten van nabijkomenden en anderen, zijn onderscheiden in de *oorsprong*: De begeerten van tijdgelovigen ontstaan slechts uit de algemene overtuiging des

Geestes; maar zodra de Heilige Geest in een uitverkorene begint te werken, is dat een bijzonder werk. Alles wat de Geest in hem doet, Hij doet het uit kracht van hetgeen Christus voor hem door Zijn dierbaar bloed verworven heeft. Wat heeft Jezus nu verworven? Niet alleen de zaligheid van de uitverkorenen, maar alles wat nodig is, bij aanvang tot de zaligheid te brengen. Immers, dat is de belofte des Vaders aan de Zoon in de eeuwige vrederaad, Ps. 110:3, Uw volk zal zeer gewillig zijn. En uit dien hoofde begint het zaligmakende werk van de uitverkoren zondaar met zijn overtuiging, Joh. 16:8.

In de tweede plaats: dit is onderscheiden in *het dorsten zelf*. Hoe sterk de begeerten in tijdgelovigen ook mogen zijn, hun ziel begeert nooit Jezus Christus Zelf, nooit Zijn Persoon, maar iets van Christus. Hadden deze maar enige vrede, enige mindere smart en angst, zij zouden nooit naar Jezus Zelf vragen.

Even gelijk het met een zieke is, die begeert de medicijnmeester, hij is blij als hij van hem hoort; maar het is alleen om genezen te worden, het is niet uit innige liefde tot de persoon van de medicijnmeester. Maar hier is het heel anders gelegen met de kleinsten in de genade. Hun begeerte is op Jezus' Persoon zelf gevestigd, en de goederen van Hem willen zij alleen hebben uit kracht van vereniging met de Persoon. Als men een kleingelovige, een gekrookt rietje, vragen wou: zoudt gij niet tevreden zijn als uw geweten u niet zo kwelde? En dat gij vrede hadt? Hij zou zonder zich veel te bedenken zeggen: Och, vrede! Zonder deel aan die lieve Jezus Zelf te hebben, zou ik die vrede verwerpen, en al mijn kommer is dat ik mij vrede zou toe-eigenen eer ik waarlijk met Jezus verenigd ben; daarom bid ik God dat ik nooit rust mag hebben dan door wezenlijk aangrijpen van Jezus' Persoon.

In de derde plaats: dit is te onderscheiden in de *uitwerkselen*. De begeerte van de luiaard doodt hem; de begeerten van de tijdgelovigen strekken hun tot gronden, waarop zij buiten Jezus rusten. Maar deze begeerten zijn aanhoudend en doen schrikken voor bedrog.

Ten slotte, zij zijn onderscheiden in de *gedurigheid*. De tijdgelovigen begeren maar nu en dan, als het hun bang is; hun gerechtigheid is maar als een morgenwolk; en dat is aanmerkelijk, zij vallen altijd af. Maar wat het in waarheid is, het blijft, hoe het van wereld en vlees onderdrukt wordt.

Een 'jeugdige' dogmatiek [2]

ds. J.M.D. de Heer,
Middelburg

De theologen dr. W. Markus en dr. A. Leene schreven het boek "Dogmatiek voor iedereen". Hun aandacht voor de geloofsleer is te waarderen. Bij de wijze waarop ze de dogmatiek presenteren hebben we echter vragen.

Het vorige artikel eindigde met de regels voor de uitleg van de Bijbel. Het is van groot belang dat die regels door de Bijbel zelf worden bepaald. De mens moet niet medebepalend zijn voor de uitleg van Gods Woord. Zo heel gemakkelijk ontstaat een filter waardoor we de Bijbel lezen. Zo gemakkelijk lezen we ook over teksten en hoofdstukken heen die ons minder goed uitkomen. Andere teksten, die ons meer liggen, lezen we juist met dubbele aandacht.

De dogmatiek biedt tegen deze neiging een gezond tegenwicht. We lezen de Bijbel ook niet als eersten. Er zijn vele voorgelachten geweest die Gods Woord lazen. Er is een kerk waarin belijdenisgeschriften werden opgesteld en vastgesteld. Ze werden weliswaar bestreden, maar ook getoetst en bekrachtigd. Zo rijpte de dogmatiek dwars door alle strijd heen. Zo wordt de dogmatiek een heldere vraagbaak, zeker in tijden van verwarring over de leer.

Verlorenheid

"Dogmatiek voor iedereen" ontkomt helaas niet aan het gevaar dat die waarheden uit Gods Woord die minder passen in onze tijd, onderbelicht blijven. En dat terwijl deze in de dogmatiek juist helder verwoord en onderstreept moeten worden! Iets dergelijks gebeurt bij het onderwerp van Gods toorn over de zonde, die zich uit in Zijn oordelen over mensen en volken. Hierover wordt nogal aarzelend geschreven. Over de eeuwige verlorenheid is het boek nog korter. 'De eeuwigheid doorbrengen zonder Gods liefde. Dat is de hel'. Nee, dit is een ernstige verzwakking van hoe de Bijbel erover spreekt.

Eenzelfde verlegenheid lijkt door te klinken in het hoofdstuk over Gods uitverkiezing. Het hoofdstuk gaat in op allerlei vragen en moeiten rond de leer van de verkiezing. Verschillende keren dacht ik: wanneer krijgen we een duidelijke Bijbelse uiteenzetting van wat uitverkiezing is? Nu lijkt de uitverkiezing haast een problematisch onderwerp te zijn. De Gereformeerde Gemeenten heten dan een kerkverband dat 'veel nadruk legt op Gods eeuwige verkiezing'. Dat lijkt iets heel aparts te zijn. De auteurs noemen 1 Petrus 2:8 waarin het gaat over mensen die 'bestemd zijn om zich zo aan Jezus Christus te ergeren dat ze eeuwig verloren gaan'. Terecht schrijven ze dat we kunnen huiveren bij zo'n Schriftgedeelte. Maar, is het terecht om vanuit die huivering naar 2 Petrus 3:9 te wijzen en bij die tekst te zeggen dat de Heere wil dat niemand verloren gaat? De kanttekenaren passen ook deze tekst met overtuiging toe op de uitverkiezing. God wil niet dat een van Zijn uitverkorenen verloren gaat. Zo hebben onze gereformeerde vaders

dit vastgelegd in de Statenbijbel. Dat was de gereformeerde theologie in de bloeitijd van de kerk van Nederland.

Ethiek

In "Dogmatiek voor iedereen" valt me ook op dat de grens tussen dogmatiek en ethiek en tussen dogmatiek en pastoraat soms vrij vloeiend is. Zeker staan ze met elkaar in verband. Deze vakken gaan terug op Gods Woord. Tegelijkertijd hebben al die vakken hun eigen plaats. Het is natuurlijk mooi dat we iets lezen over vragen rond Gods leiding in het leven. Maar, of dit zo uitgebreid in de dogmatiek thuishoort, durf ik niet te zeggen.

In onze tijd valt op dat ethiek op meer belangstelling kan rekenen dan dogmatiek. Ethiek staat dicht bij het leven, is herkenbaar, is praktisch. Maar, ethiek zonder helder fundament in de geloofsleer, gaat gemakkelijk zweven en drijven op het eigentijdse levensgevoel. In onze tijd gebeurt dat volop.

Daarmee gaat ook het gezag van Gods Woord schuiven. Deze vrees bekramp me toen ik las dat het 'moeilijker' is om de bijbelse betekenis van het gebod vast te stellen bij vragen rond samenwonen en gemeenschap voor het huwelijk. Rond het onderwerp homoseksualiteit stellen de auteurs vast dat hierover in christelijke kring heel verschillend wordt gedacht. De wijze waarop de Bijbel moet worden uitgelegd bij dit onderwerp, de hermeneutiek, verschilt inderdaad sterk. Maar veel verder dan deze constatering komen de auteurs niet. Daardoor blijven er verschillende vragen open.

Corrigeren

Dogmatiek geeft als het goed is de samenhang van de Bijbel weer. Is de Bijbel zelf niet duidelijk genoeg rond onderwerpen als samenwonen en homoseksualiteit? Of, vinden mensen de Bijbel niet meer duidelijk, omdat het eigentijdse levensgevoel norm is geworden? Juist dan heeft de dogmatiek de taak om te corrigeren. En niet om wat aarzelend te volgen. Dat laatste doet "Dogmatiek voor iedereen" naar mijn overtuiging te veel. Daardoor geeft het boek niet de houvast die juist jongeren in deze tijd nodig hebben. Dat is een gemiste kans!

N.a.v. "Dogmatiek voor iedereen. Weten wat je gelooft", Almatine Leene en Wim Markus; uitg. Jes!, Zoetermeer, 2015; ISBN 978 90 239 7093 4; 221 blz.; € 19,90.

(slot volgt)

Jubileum

Ds. J.J. van Eckeveld 40 jaar predikant

'...en laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan, die ons voorgesteld is; Ziende op de oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus, Dewelke, voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen, en schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand des troons van God'.

Hebreeën 12:1 en 2

Kerkenraad
Gereformeerde
Gemeente te Zeist

Hebreeën 12

De boven dit artikel vermelde tekst uit Hebreeën 12 is voor ds. Van Eckeveld meermalen van grote betekenis geweest. Dat gold in zijn persoonlijk geestelijk leven, maar ook in de keuze voor de gereformeerde gemeente te Zeist. In 1999, toen de ziekte Multiple sclerose zich openbaarde, viel de nadruk op het met lijdzaamheid lopen van de loopbaan. Het doorleven van lijdzaamheid heeft hij later opnieuw ervaren. In juni 2011 werd hij met een hartinfarct opgenomen in het ziekenhuis, waar hem zelfs een hartstilstand overkwam. Na reanimatie en het plaatsen van een stent knapte hij vrij snel op en mocht hij al na vrij korte tijd zijn ambtelijk werk weer volledig hervatten. De Heere bleef de Getrouwe; Hij maakte Zijn Woord waar.

Bij de intrededienst in Zeist in 1976 werd de tekst genomen uit Handelingen 4:12: 'En de zaligheid is in geen Anderen, want er is ook onder de hemel geen andere Naam, Die onder de mensen gegeven is, door Welken wij moeten zalig worden'. De prediking van die ene Naam tot zaligheid, Jezus Christus, is het centrum van de prediking in die 40 jaar geweest. Al die jaren heeft de Heere voor onze dominee en zijn gezin gezorgd. Ondanks alle lichamelijke zorgen mocht hij Gods Woord verkondigen in de gemeente(n) en ook andere belangrijke taken in ons kerkverband op zich nemen.

De kerkenraad spreekt de wens uit dat de Heere Zijn zegen wil geven aan onze predikant en zijn gezin en zijn werk tot rijke zegen mag stellen. Tot eer van Zijn grote Naam en tot zaligheid van mensenkinderen.

Zijn eerste 'preekje' schreef de jubilaris op ongeveer achtjarige leeftijd, zo lezen we in een interview in maart 2008: 'Ik was een jaar of acht toen ik bij mijn grootouders in Maarn logeerde en daar mijn eerste preekje schreef. Over de koningin van Scheba, die bij het zien van Salomo's heerlijkheid uitriep: De helft is mij niet aangezegd. In dat preekje schreef ik: De onbekeerde mensen zullen straks zeggen: De helft is mij niet aangezegd. Zo erg zal de hel zijn. En Gods kinderen zullen zeggen: De helft is mij niet aangezegd. Zo heerlijk zal de hemel zijn. Ik liet dat preekje aan mijn grootvader zien. Nadat hij het had gelezen, keek hij mij met tranen in de ogen aan en zei: 'Jij moet dominee worden'. En dat is uitgekomen.

Geboren en opgegroeid in Vierhouten werd kandidaat J.J. van Eckeveld op 8 september 1976 op 28-jarige leeftijd bevestigd tot predikant van de gerefor-

meerde gemeente te Zeist. Hij kon toen niet vermoeden dat hij hier in 2016 zijn 40-jarig ambtsjubileum zou gedenken. In deze 40 jaar heeft hij meer dan drieëneenhalf duizend keer gepreekt in Zeist. Hij heeft kinderen gedoopt, die hij later catechetisch onderwijs gaf, die bij hem belijdeniscatechisatie volgden; hun huwelijk lieten bevestigen, waarna hij hun kinderen doopte die op hun beurt nu de catechisaties bezoeken. Daarnaast heeft hij talloze ambtelijke bezoeken gebracht bij leden van de gemeente in allerlei omstandigheden van vreugde en verdriet.

Al die jaren heeft hij dit met grote trouw en met inzet van al zijn krachten in de gemeente mogen doen. We willen hem, na de Heere, hiervoor hartelijk dankzeggen. Het belangrijkste is echter dat we mogen geloven dat de Heere zijn arbeid heeft gezegend. De eeuwigheid zal de vrucht openbaren.

Drie dingen die mij troosten

Een paar maanden voor zijn sterven schrijft Wulfert Floor een voorwoord voor de uitgave van vijf en twintig korte oefeningen waarbij hij tevens op een ontroerende wijze verantwoording geeft van de hoop die in hem is. Vanwege de tere inhoud hiervan nemen we dit getuigenis grotendeels over.

Er zijn drie dingen die mij zeer troosten in het gezicht van de dood en van de eeuwigheid. Ten eerste, ik heb geen leven in de zonde achter mij liggen. Ten tweede, ook geen leven van werkeilichheid. En ten derde, ik heb geen leven van schijnheilichheid achter mij liggen.

Allereest schreef ik dat ik geen leven in de zonde achter mij heb liggen. Versta mij echter niet verkeerd. Ik wil niet zeggen dat ik geen of maar weinig zonde heb gedaan op mijn afgelegde levensweg. Ik ben een spruit uit de vergiftigde stam van Adam en daar ligt heel wat in opgesloten. Mijn hart, mijn arm hart, heb ik duidelijk leren kennen als uiterst boos en vuil en een onzalige walm van vuiligheden is daaruit menigmaal tot mijn smart opgegaan. Ook ben ik nooit, nee nooit voor God en mijn naaste geweest die ik had moeten zijn. Maar als ik zeg dat het mij troost dat ik geen leven in de zonde achter mij heb liggen, dan wil dat zeggen: Door Gods genade

heb ik in mijn vroege jeugd met hart en ziel het smalle pad gekozen en van de brede weg heb ik gezegd: 'Heere, op deze weg en met dat gezelschap kan ik niet sterven, maar ik kan en wil er ook niet op leven, al was er in de toekomst geen loon of straf te wachten.'

Daarom koos ik onder beding van genade eens en nog duizendmaal Gods volk als mijn volk en Gods weg, de loopbaan der Godzalichheid, koos ik om op te wandelen. Dit deed ik in mijn jeugd, reeds zeer vroeg en ik houd in diezelfde keus nog stand nu ik oud en zwak ben en mogelijk binnenkort ga sterven.

Ten tweede schreef ik dat het mij troost dat ik ook geen leven van werkeilichheid achter mij heb liggen. Ongerechtigheid, eigengerechtigheid en schijnheilichheid, wie van ons zal hier niet schuldig aan zijn zolang wij in deze staat van onvolmaaktheid zijn. Evenwel, ik heb al vroeg leren zien dat als ik door mijn eigen deugden en plichten

zalig moest worden, het een hopeloze zaak was. Ik heb mij menigmaal voor God neergeworpen als een blinde, onmachtige, onreine en helwaardige met smart, beschaamdheid en vernedering. Ik heb de weg der zalichheid als een weg van vrije genade, door het bloed van de Middelaar leren goedkeuren met mijn hele hart. Ik ben menigmaal tot Jezus gevluht met al mijn ellende en heb Hem aangenomen en mij aan Hem overgegeven en toebetrouwd als mijn Profeet om mij te leren, als mijn Hogepriester om al mijn erf- en dadelijke schuld te verzoenen, en als mijn Koning om over mijn hart en leven voor eeuwig een onbepaalde heerschappij te voeren. Ik heb Jezus aangenomen op Zijn eigen aanbieding, hartelijk, gul, gedurig, met verwondering, met blijdschap en met een hartelijk 'amen' zeggen op de van eeuwigheid beraamde weg van vrije genade. Ik heb in Jezus vrede en troost gezocht en ook menigmaal gevonden en ik vertrouw ook nu voor eeuwig mijn arme schuldige ziel aan Hem toe. Hoe menigmaal heeft de Heere mij getroost uit Zijn Woord. Onlangs nog in mijn smartelijke ziekte met de zoete woorden uit Psalm 68 vers 11 berijmd:

*De Heer' heeft Zelf ons toegeleid:
'k Zal u, door macht en wijs beleid,
Uit Basan weer doen komen;
U zullen, als op Mozes' bee,
Wanneer uw pad loopt door de zee,
Geen golven overstromen.*

Zodat ik in verwondering en blijdschap moest uitroepen: ik heb genade gevonden in de ogen des Heeren en ik kan niet verloren gaan in der eeuwigheid!

Ten derde troost het mij in het gezicht van de dood dat ook mijn leven geen leven van schijnheilichheid geweest is. Ik ben aan alle struikelingen en misstappen schuldig; maar een schijnheilich die zich vroom houdt om van de mensen geëerd en geacht te worden, ben ik nooit geweest. Ik ben altijd bang geweest om meer kennis of godsvrucht voor te wenden dan ik bezat, en zocht God oprecht te vrezen, zowel onder vijanden als bij mijn vrienden. Hierin veroordeelt mijn hart mij niet. Dit alles is nochtans niet het fundament van mijn hoop voor de eeuwigheid. Jezus, Jezus alleen, met alles wat Hij deed en nog doet, is voor mij de hoop der heerlijkheid, de hoop des eeuwigens levens.

Alleen het betonnen paaltje D11 wijst de plaats aan waar Wulfert Floor is begraven.

Wulfert Floor

Boekennieuws

"Hoe heerlijk is Uw Naam", Andrea van Hartingsveldt-Moree; uitg. De Banier, Apeldoorn; ISBN 978 94 6278 2846; 120 blz.; € 14,95.

Hoe heerlijk is Uw Naam

Opnieuw is mevr. A. van Hartingsveldt-Moree in haar pen geklommen om dit keer een gezinsboek samen te stellen rondom het thema "Hoe heerlijk is Uw Naam". Het kan gebruikt worden als weekboek (bijvoorbeeld tijdens een moment van bezinning of huisgodsdienst op de zaterdagavond of zondag) of als dagboek. Bij iedere week staat er een Bijbelgedeelte om samen te lezen, een psalmvers om te zingen, een Bijbeltekst om aan te leren, vragen om over na te praten en suggesties om op een concrete manier met het weekthema bezig te zijn.

Het voorwoord begint: 'Gods Namen zijn heel belangrijk. Ze vertellen Wie Hij is, hoe Hij heet!'

In de tijd van de Bijbel sprak de Heere tot mensen persoonlijk, nu spreekt God door middel van Zijn Woord. 'Hij komt heel dichtbij in Zijn Woord. Hoor je Zijn stem? Heb jij Hem daarin weleens ontmoet?' (week 10).

Hoe noodzakelijk is het dat wij Hem leren kennen omdat wij God kwijtgeraakt zijn in onze diepe val in het paradijs. 'Ezechiël voelde hoe heerlijk, groot, machtig, heilig, barmhartig en rechtvaardig God is (week 31). Heb jij weleens gevoeld hoe heilig God is? En heb je ook gezien hoe zondig jezelf bent? Is het je vraag hoe het ooit goed kan komen tussen zo'n zondaar en de heilige God? Luister maar naar Jesaja (week 24).

Vanuit het Oude en Nieuwe Testament wordt steeds voor ogen geschilderd hoe God Zich door Zijn Namen aan ons wil openba-

ren. Hoewel alle woorden ten diepste tekortschieten om te kunnen zeggen Wie Hij werkelijk is en Wie Hij wil zijn. 'Al heb je zoveel Namen van Hem gehoord, toch zijn al die Namen nog te weinig om te vertellen wie God is. Daarom zegt David: Zijn grootheid is ondoorgrondelijk. Luther heeft eens gezegd: 'Al was de hele aarde papier en al het water in de rivieren en zeeën inkt en alle bomen pennen... dan nog zou ik niet kunnen opschrijven Wie God is'. Besef je daar iets van? Blijf dan maar zoeken in Gods Woord naar nog meer Namen van God. Vraag de Heilige Geest of Hij je (meer over) God en Zijn Namen bekend wil maken. Bid of Zijn Naam in jouw leven mag worden geheiligd' (week 52). Wat zou het een wonder zijn als daarvoor deze uitgave gebruikt mag worden. We hopen dat deze prachtig vormgegeven uitgave door veel gezinnen ter hand genomen wordt, zodat Zijn Naam voortgeplant mag worden van kind tot kind.

A. Janse-Pieterman,
's-Gravenpolder

"Schuilplaats in gevaar", B. Hooghwerff; uitg. Den Hertog, Houten; ISBN 978 90 331 2725 0; 69 blz.; € 10,90.

Schuilplaats in gevaar

'Alleen wie in die Schuilplaats gezeten is, is echt veilig'. Zo eindigt hoofdstuk 3 van de verhalenbundel "Schuilplaats in gevaar", geschreven door ouderling B. Hooghwerff uit Klaaswaal. Het zijn vijftien waar gebeurde verhalen over Gods volk in de Tweede Wereldoorlog.

We maken ds. W.C. Lamain mee als hij op het politiebureau in Rotterdam ter verantwoording wordt geroepen en een Duitse officier uit één van zijn preken voorleest. Daarin had hij gezegd dat de Duitse legers bij Stalingrad zijn verslagen. Wat hangt hem boven het hoofd? 'Maar word ik ooit met bange vrees belaân, dan zal op U mijn vast betrouwen staan!'

We zien hem zitten tegenover de oude ds. G. van Reenen, die hem twee teksten opgeeft waarover hij eens moet preken. We lezen over de jonge Frans Mallan, de latere predikant. Hij bidt niet alleen als hij in nood is gezeten in een schuilkamer vanwege het gevaar voor bommen, nee, hij kent een biddend leven. Toen hij jong was, kreeg hij al een nieuw hart. Terwijl het huis van zijn ouders afbrandt, mag hij weten dat de Heere voor hem zal zorgen.

In zeven hoofdstukjes wordt verteld over ds. J. Kars, zijn arrestatie, zijn gevangenisprek, zijn belevenissen in kamp Amersfoort en zijn levenseinde door moordenaarshanden.

Het boek eindigt met ds. Joh. van der Poel, die met gevaar voor eigen leven per boot voor aardappels en broden zorgt voor de bevolking in Hardinxveld-Giessendam. Dertienduizend broden! Hij had bij een boerderij aangeklopt met de vraag of hij tarwe kon kopen. 'Best, maar dan moet u vanavond hier wel in de schuur preken', zo luidde de voorwaarde.

"Schuilplaats in gevaar" is een mooi boekje met een Bijbelse boodschap. Hooghwerff verstaat de kunst om ook voor onze kinderen begrijpelijk te vertellen. Het boekje is door Rino Visser op bijzonder fraaie wijze geïllustreerd. Het boekje is bedoeld voor kinderen vanaf zeven jaar. Bij die leeftijdscategorie heb ik een lichte aarzeling vanwege het levens-einde van ds. Kars. Persoonlijk zou ik er drie jaar bij tellen.

J. Mastenbroek,
Gouda

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

te Carterton (Nieuw-Zeeland),
ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer.

(gewijzigde aankondiging)

AMBTSJUBILEUM DS. J.J. VAN ECKEVELD

Ter gelegenheid van het 40-jarig ambtsjubileum van ds. J.J. van Ekeveld wordt op zondagochtend 11 september in de kerk van onze gemeente een herdenkingsdienst gehouden. Deze dienst is bedoeld voor de eigen gemeente.

Op zaterdag 10 september wordt in ons kerkgebouw een mini-symposium gehouden met als titel: "Dienaar des Woords in de kerk van 2016". Ds. A.A. Egas hoopt te spreken over het thema "Bindend" (zoeken naar eenheid ondanks verscheidenheid), ds. G.J. van Aalst over het thema "Vormend" (luisteren naar de Schrift en spreken vanuit de Schrift) en dr. W. Fieret over het thema "Samenwerkend" (samenwerken met anderen met behoud van eigen identiteit). Tenslotte zal de jubilaris een reactie geven op de uitgesproken bijdragen. De bijeenkomst begint om 10.00 uur. Tijdens een officieel herdenkingsmoment, dat zaterdagmiddag, 14.30 uur, wordt gehouden, zal ds. Van Ekeveld worden toegeproken en zal hij zelf ter afsluiting een korte meditatie houden. Iedereen is van harte welkom deze bijeenkomst(en) bij te wonen. Aansluitend is er voor de gemeente en genodigden gelegenheid de jubilaris en zijn vrouw te feliciteren met dit ambtsjubileum. Ook oud-leden van de gemeente zijn hierbij van harte welkom. Wel wordt hen gevraagd zich aan te melden via het e-mailadres jubileum@gergemzeist.nl.

Kerkenraad

Gereformeerde Gemeente Zeist

GENERALE SYNODE 2016

Op woensdag 14 en donderdag 15 september 2016 zal de Generale Synode in vergadering bijeenkomen in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Utrecht, Bergstraat 54 (hoek Catharijnekade), aanvang 10.00 uur. Mannelijke leden van de Gereformeerde Gemeenten zijn welkom deze vergadering te bezoeken.

Voorafgaande aan de Generale Synode zal

een bidstond worden gehouden op dinsdag 13 september, aanvang 19.30 uur, in het kerkgebouw van de roepende kerk, de Gereformeerde Gemeente Barneveld-Centrum, Nairacstraat 24. In deze dienst zal de preses van de vorige Synode, ds. J.J. van Ekeveld, voorgaan.

Namens de roepende kerk van Barneveld-Centrum,
Ds. D. de Wit, preses
D.A. Veenendaal, scriba

BEVESTIGING EN INTREDE KANDIDAAT M.H. SCHOT TE H.I. AMBACHT

Met blijdschap en verwondering delen wij mee dat op woensdag 7 september kandidaat M.H. Schot als herder en leraar aan onze gemeente zal worden verbonden. De bevestiging zal geschieden door ds. P. Mulder. Deze dienst vangt aan om 14.30 uur, de intrededienst om 19.00 uur. Beide diensten zijn via Kerkomroep.nl te beluisteren. Het nieuwe adres van de fam. M.H. Schot is: Julianasingel 11, 3341 EE Hendrik-Ido-Ambacht. tel. (078) 7501680.

Kerkenraad Gereformeerde Gemeente H.I. Ambacht

CATECHISATIE VOOR STUDENTEN IN ROTTERDAM

Boezemsingelkerk

Aankomend seizoen zal, evenals vorige jaren, weer in de Boezemsingelkerk te Rotterdam catechisatie worden gegeven aan studenten die in Rotterdam studeren of wonen. Deze catechisatie zal ook nu weer worden gegeven door dhr. M. Burggraaf en zal plaatsvinden op de maandagavonden. Wil je hieraan deelnemen of ken je andere studenten die hiervoor belangstelling hebben? Meld je hiervoor dan graag aan vóór 19 september bij diaken J. Bahlman (johanbahlman@gmail.com). De eerste catechisatie wordt gegeven op maandag 26 september, aanvang 19.30 uur. Tot ziens op de catechisatie.

Bethelkerk

Ook op de zuidelijke Maasoever is het voor studenten weer mogelijk om de catechese te volgen. De catechisaties worden iedere maandagavond gegeven door ouderling J. Noordzij. Wil je hieraan deelnemen of ken

je andere studenten die belangstelling hebben? Meld je dan aan vóór 10 september bij ouderling G. Moerkerken (gepmoerkerken@gmail.com). De eerste catechisatie wordt gegeven op maandag 12 september, aanvang 19.30 uur. Van harte welkom.

CATECHISATIE VOOR STUDENTEN IN UTRECHT

Studeer je in Utrecht en ben je niet in de gelegenheid om in je thuisgemeente catechisatie te volgen? Je bent hartelijk welkom om catechisatie te volgen in de Gereformeerde Gemeente van Utrecht. De +18 catechisatie start 26 september om 20.00 uur in de Westerkerk, Bergstraat 54. Ook is het mogelijk om de belijdeniscatechisatie te bezoeken. Deze begint ook op maandag 26 september om 21.00 uur, eveneens in de Westerkerk. Overweeg je belijdeniscatechisatie in Utrecht te volgen dan wordt het op prijs gesteld als je van tevoren even een mailtje stuurt (terlouwl@kliksafe.nl; vergeet de l niet achter terlouw!). Eventuele vragen of opmerkingen kun je ook via dit mailadres kwijt.

VERSLAG VERGADERING CLASSIS RIDDERKERK OP 9 JULI 2016

Ds. G.J. van Aalst opent namens de roepende kerk van Klaaswaal de vergadering op de gebruikelijke wijze. In het bijzonder heet hij kandidaat M.H. Schot en de deputaten art. 49 ds. M. Karens en ds. C. van Ruitenburg hartelijk welkom. Het is tot grote blijdschap dat kandidaat Schot het beroep mocht aannemen naar Hendrik-Ido-Ambacht. De Heere heeft gedacht aan deze gemeente en aan onze classis. Het gaat vanmorgen om het examen met betrekking tot de toelating tot de kansel.

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: ds. G. Pater, preses; ds. G.J. van Aalst en ds. B. van der Heiden, assessoren; ouderling N.J. Teerds, scriba en ouderling A. van der Werf, quaestor.

Alle door kandidaat Schot overlegde bescheiden zijn in orde bevonden, zodat tot het afnemen van het examen kan worden overgegaan. Dogmatiek wordt afgenomen door ds. G. Clements. Exegese wordt geëxamineerd door ds. D. de Wit. Kerkgeschiedenis

en Kerkrecht worden geëxamineerd door ds. P. Mulder.

De preek die kandidaat Schot daarna houdt, is n.a.v. Johannes 3:7 en 8.

Het thema van de preek is: Onderwijs over de wedergeboorte.

1. De noodzaak van de wedergeboorte;
  2. De mogelijkheid van de wedergeboorte;
  3. De werkelijkheid van de wedergeboorte.
- Hierna vindt er beraad plaats zonder bijzijn van kandidaat Schot en alle niet-ambtsdragers.

Nadat kandidaat Schot en de belangstellenden weer in de kerkzaal teruggekeerd zijn, deelt de preses mee dat de vergadering met

volle vrijmoedigheid heeft besloten kandidaat Schot toe te laten tot de bediening van Woord en sacramenten. De preses merkt op dat het in de ambtelijke bediening nogal eens gaat zoals bij de wonderbare visvangst in Lukas 5: Werp de netten uit en de Heere zal voor de vangst zorgen. Hij wenst hem en zijn gezin Gods zegen toe, ook bij alle veranderingen die nog komen. De gemeente H.I. Ambacht wenst hij alles toe wat zij nodig heeft.

Hierna volgt het voorlezen van de lastbrief en de ondertekening daarvan door kandidaat Schot.

Na deze gewichtvolle momenten wordt

kandidaat Schot staande Psalm 119:3 toegezongen.

De bevestiging en intrede zullen plaatsvinden op 7 september in het kerkgebouw van de gemeente H.I. Ambacht. In de middagdienst zal kandidaat Schot bevestigd worden door ds. P. Mulder. Aan de handoplegging zullen deelnemen: ds. A. Moerkerken, ds. G.J. van Aalst, ds. B. van der Heiden, ds. W. Visscher en ouderling D. Dubbeld. Het mentoraat zal worden waargenomen door ds. P. Mulder. De vergadering wordt op de gebruikelijke wijze afgesloten door ouderling B. Hooghwerff te Klaaswaal.

N.J. Teerds, scriba

Berichten

JAARVERGADERING ZONDAGSSCHOLENBOND

Op zaterdag 10 september hoopt de Bond van Zondagsscholen haar jaarvergadering te houden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Krimpen a/d IJssel. De spreker op deze morgen is mevr. A.M.P.C. van Hartingsveldt-Moree over het onderwerp: 'Maak in Gods Woord hun gang en treden vast'. Je kunt Gods Woord niet in het hart van kinderen brengen.

Maar hoe leg je het zo dicht mogelijk aan het kinderhart? Waarom is het zo belangrijk om bij het vertellen Gods Woord te openen en je vanuit dat Woord voor te bereiden? Hoe sluit je aan bij de godsdienstige ontwikkeling die kinderen doormaken? Mevr. Van Hartingsveldt hoopt op deze vragen in te gaan tijdens haar lezing. Het bestuur hoopt dat vele leidinggevendenden van de diverse zondagsscholen aanwezig zullen zijn, maar ook andere belangstellenden zijn van harte welkom. Aanvang 9.30 uur.

PSALMZANGAVONDEN

Capelle a/d IJssel (wijziging locatie)

Psalmzangavond met bovenstem op vrijdag 2 september, aanvang 19.45 uur, in de Moriakerk van de Gereformeerde Gemeente te Capelle a/d IJssel-Middelwatering, Doormanstraat 12. Inleiding op de psalmen door ds. L. Terlouw. M.m.v. bovenstemgroep Ouderkerk a/d IJssel en Arie v.d Vlist, orgel. Collecte t.b.v. Stichting Jafet, hulp aan kinderen in Rio de Janeiro.

Middelharnis

De zendingscommissie te Middelharnis organiseert op zaterdag 10 september een psalmzangavond in de Sionkerk, Landbouwweg 2, aldaar. Aanvang: 19.30 uur. M.m.v. organist Peter Wildeman en de Thoolse bovenstemgroep. Meditatief openingswoord door student E.J. Boudewijn. Collecte t.b.v. Zending Gereformeerde Gemeenten.

VERKOOPDAG TE DORDRECHT

Verkoopdag op zaterdag 24 september, van 10.00-15.00 uur, door de zendingsvereniging Lioba te Dordrecht. Locatie: Wartburg College – locatie Marnix, Prof. Waterinklaan 41, aldaar. De opbrengst is t.b.v. zending en kerk.

FIETSTOCHT OPHEUSDEN E.O.

Fietstocht (ca 25 km.) op zaterdag 10 september. Beginpunt is bij kerk Geref. Gemeente in Opheusden, Reigerstraat 11. Start tussen 10.00 en 12.00 uur. Kosten: € 5,- p.p., max. € 15,- per gezin. Onderweg zijn twee rustplaatsen waar consumpties gekocht kunnen worden. De opbrengst is voor wezenzorg in Malawi (een project van Dep. Bijzondere Noden).

UITBREIDING DE OASE IN OUDDORP

In mei 2013 ging Diaconaal gastenhuis 'De Oase' van start. Sindsdien ontvingen wij ruim 190 gasten. Gasten die, om uiteenlopende redenen, psychisch en lichamelijk uit hun evenwicht zijn, overbelast raken en toe zijn aan een adempauze.

De Oase blijkt te voorzien in een behoefte. Helaas kunnen we lang niet iedereen een plek bieden. Daarom oriënteert het bestuur zich, in samenspraak met de deelnemende kerkgenootschappen, op uitbreiding van de Oase in Ouddorp.

Graag doen we een beroep op uw steun voor Diaconaal Gastenhuis de Oase, gezien de toekomstplannen. Wilt u ons gedenken in het gebed. Steun ons financieel (NL151NGB0007290852) t.n.v. Stichting de Oase te Capelle a/d IJssel of organiseer een actie in uw gemeente.
Info: www.diaconaalgastenhuisdeoase.nl

RONDLEIDING DOOR HISTORISCH ALKMAAR

Zaterdag 17 september organiseren wij weer een rondleiding door historisch Alkmaar, o.l.v. onze gids Paul Silvius. De vele bezienswaardigheden in die stad zijn zeker de moeite waard om een dagje Alkmaar te bezoeken. U wordt ontvangen op onze evangelisatiepost 'Bij de Bron', waar een presentatie wordt gegeven van de activiteiten.

Kosten: € 10,- p.p. De opbrengst komt ten goede aan activiteiten voor 'kansarme jongeren' in de wijk. Opgave voor 12 september via e-mail: info@bijdebronalkmaar.nl of bel 06 40360546. Voor groepen en verenigingen maken wij graag een speciale afspraak.

RONDLEIDING DOOR CENTRUM VAN AMSTERDAM

Op zaterdag 24 september is er weer een

rondleiding door het centrum van Amsterdam, o.l.v. dhr. C. Hotting. U kunt dan de rijke historie van onze hoofdstad aanschouwen. Kosten: € 10,- p.p., gezin met kinderen onder de 12 jaar € 25,-.

Opbrengst is o.a. ten bate van evangelisatiepost Bij Simon de Looier. Start om 10.00 uur bij Centraal Station; einde: 12.30 uur bij De Looier.

Lunchpakket meenemen. Tel. (0228) 317447/06 10790406. e-mail: cjhutting@kliksafe.nl

WANDELING DOOR DORDRECHT

Op zaterdag 24 september kunt u deelnemen aan een wandeling in Dordrecht, de oudste stad van Holland met veel historische bezienswaardigheden. We verzamelen om

11.00 uur bij de Grote Kerk, aldaar. Inlichtingen en aanmelden bij dhr. J.J. Rietveld, tel. (078) of 06 29113626, e-mail: rietveldjj@filternet.nl
Op parkeerplaats Weeskinderendijk gratis parkeren.

Collecte voor Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht.

Kerkdiensten

ZONDAG 4 SEPTEMBER 2016

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Aalst 14.30 uur ds. F. Mulder; Alblasterdam 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Amsterdam 18.30 uur ds. G.J.N. Moens; Arnhem 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Barendrecht 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J. de Kok; Beekbergen 15.00 uur ds. J. van Laar; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 10.00 uur ds. B. van der Heiden en 19.00 uur ds. W.A. Zondag; Bodegraven 10.00 uur ds. W.A. Zondag en 19.00 uur ds. W. Visscher; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. J.W. Verweij; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.00 uur ds. H. Brons; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Deventer 19.00 uur ds. B. Labee; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur stud. J.B. Huisman; Dordrecht 10.00 uur ds. M.J. van Gelder en 17.00 uur ds. J.J. van Ekeveld; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Eindhoven 10.30 en 15.30 uur ds. R. Kattenberg; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur (H.D.) ds. P.G. Heijkamp; Enkhuisen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 17.15 uur ds. H. van der Heiden; Enter 9.30 en 15.00 uur stud. E.J. Boudewijn; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 15.00 uur stud. W. Mouw; 's-Gravenhage 10.00 uur ds. J. Driessen en 19.00 uur ds. J. IJsselstein; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. S.W. Janse; 's-Gravenzande 9.30 uur ds. J. IJsselstein en 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Groningen 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Hardinxveld-Giessendam 9.30

en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hilversum 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. W. Visscher; Hoedekenskerke 14.00 uur ds. G.J. Baan; Hoofddorp 16.00 uur ds. A.T. Vergunst; Hoogvliet 18.30 uur ds. W. Silfhout; Houten 10.00 en 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kamperland 10.00 en 14.30 uur stud. M. Blok; Kapelle-Biezelinge 15.00 uur (H.D.) ds. D.W. Tuinier; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur kand. M.T. Al-Chalabi; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. G. Bredeweg; Leerdam 10.00 uur ds. J. Schipper; Leiderdorp 10.00 uur ds. A.T. Vergunst; Lelystad 19.00 uur stud. J.B. Huisman; Lisse 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. G.J.N. Moens; Meeuwen 15.00 uur ds. A.T. Huijser; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 18.30 uur (H.D.) ds. G.J. Baan; Middelharnis 18.00 uur ds. C. Harinck; Mijdrecht 10.00 uur ds. A.J. Gunst en 19.00 uur ds. A.T. Vergunst; Naaldwijk 19.00 uur ds. L. Terlouw; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. A.J. Gunst; Nieuwerkerk 15.00 uur ds. P.D. den Haan; Nieuwe-Tonge 15.00 uur ds. K. Boeder; Nijkerk 18.30 uur ds. A. Schot; Nisse 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. A. Schot; Ooltgensplaat 18.00 uur stud. H.J. Agteresch; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. J. van Belzen; Oostkapelle 15.00 uur ds. S.W. Janse; Oostvoorne 10.00 en 16.00 uur ds. W. Silfhout; Opheusden 10.00 (H.D.) en 17.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur stud. W. Mouw; Oude-Tonge 10.00 en 15.00 uur stud. H.J. Agteresch; Poortugaal 9.30 uur ds. J. Mijnders en 16.00 uur ds. M.J. van Gelder; Puttershoek 19.00 uur (H.D.) ds. L. Blok; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 18.30 uur ds.

Vraag: Hoe is de rechtvaardiging een daad van Gods vrije genade?

Antwoord: Door zijn gehoorzaamheid en dood heeft Christus een gepaste, waarachtige en volmaakte voldoening geschonken aan Gods gerechtigheid namens degenen die gerechtvaardigd worden. God heeft echter de voldoening die Hij van hen zou kunnen eisen, aangenomen van een Borg, waarin Hij Zelf had voorzien, namelijk Zijn enige Zoon. God rekent hen de gerechtigheid van Zijn Zoon toe en verlangt van hun kant niet voor hun rechtvaardiging behalve geloof, hetwelk ook Zijn gave is. Hun rechtvaardiging is dus uit vrije genade.

DE GROTE CATECHISMUS
VAN WESTMINSTER

Overgenomen uit 'Gewogen Woorden',
Thera Tanis-Baars/prof.dr. A. Baars, de Banier
Uitgeverij

R.A.M. Visser; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 14.00 uur ds. C. Sonneveld; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. H. Paul en 16.00 uur ds. J. IJsselstein; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Rotterdam-IJsselmonde 15.00 uur ds. W.J. Karels; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. J.S. van der Net en 15.30 uur ds. W.A. Zondag; Scherpenisse 14.30 uur ds. J. van Belzen; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen (zie 's-Gravenhage); Sint Annaland 18.00 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Sint Philipsland 9.30 en 14.30 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 uur ds. J.J. van Ekeveld en 16.00 uur ds. J.S. van der Net; Spijkenisse 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. H. Brons; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 18.00 uur ds. S. Maljaars; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur (H.D.) ds. H. van der Heiden; Tholen 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 uur ds. G. Mouw; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. B. Labee; Vlissingen 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Werkendam 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Wierden 18.30 uur stud. E.J. Boudewijn; Woerden 18.30 uur ds. J. Driessen; Wolphaartsdijk 14.30 uur ds. A.P. Baaijens en 18.30 uur stud. M. Blok; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 uur ds. C. Harinck en 15.30 uur ds. P. Mulder; Zwolle 15.00 uur ds. G. van Manen.

DINSDAG 6 SEPTEMBER 2016

Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. M. Mondria; Beekbergen 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Den Helder 19.30 uur ds. K. Boeder; Goudswaard 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Marknesse 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Rilland-Bath 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Scherpenisse 19.30 uur ds. J. van Belzen; Soest 19.30 uur ds. A. Schreuder; Spijkenisse 19.45 uur ds. M. Karens; Veenendaal 14.30 uur (huw.bev.) ds. B. Labee; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. G. Pater.

WOENSDAG 7 SEPTEMBER 2016

Amsterdam 19.30 uur ds. A. Schot; Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. J. van Belzen; Kampen 15.00 uur (huw.bev.) ds. J. IJsselstein; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. A. Verschuure; Kruijningen 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Melissant 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Oostvoorne 19.30 uur ds. S.W. Janse; Rijssen-West 19.30 uur ds. J. van Laar; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. G. Beens; Uddel 19.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 19.30 uur ds. M. Karens.

DONDERDAG 8 SEPTEMBER 2016

Beekbergen 14.00 uur (huw.bev.) ds. D. de Wit;

Hendrik-Ido-Ambacht 15.00 uur (huw.bev.) ds. M. Joosse; Hoogeveen 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Houten 19.45 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Lisse 13.30 uur (huw.bev.) ds. G.J.N. Moens; Naaldwijk 19.45 uur stud. J.B. Joosman; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. M. Joosse; Opheusden 14.00 uur ds. G.M. de Leeuw (huw.bev.) Oud-Beijerland 19.30 uur ds. K. Boeder; Ouddorp 19.30 uur ds. G. Pater; Rhenen 19.30 uur (voor de evangelisatie) ds. G. Hoogerland; Sint Annaland 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. S. Maljaars; Stolwijk 19.30 uur (voor de evangelisatie) ds. W.J. Karels; Waardenburg 19.30 uur (GBS-dienst) ds. G. Bredeweg; Wageningen 19.30 uur (voor de zending) ds. G. van Manen; Westzaan 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zwijndrecht 19.45 uur ds. B. van der Heiden.

VRIJDAG 9 SEPTEMBER 2016

Alblasserdam 14.30 uur (huw.bev.) ds. B. van der Heiden; 's-Gravenpolder 14.30 uur (Tegenstrijdige vermelding) ds. S.W. Janse; Kampen 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. IJsselstein; Kootwijkerbroek 13.00 (huw.bev.) en 14.30 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Middelburg-Zuid 14.30 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse; Nieuwdorp 14.00 uur (huw.bev.) ds. A.J. de Waard; Nunspeet 14.15 uur (huw.bev.) ds. A. Schot; Woerden 14.00 uur (huw.bev.) ds. W.A. Zondag.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 4 SEPTEMBER 2016

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Druenen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 (Bijbeluur) en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 uur evang. H.J. van den Boogaart en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. A. van Setten en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart;

EVANGELISATIEPOSTEN

Alkmaar:

Evangelisatiepost 'Bij de Bron', Willem Buytewechstraat 2, 1816 GL Alkmaar; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur. U bent hartelijk welkom op onze post. Openingsdagen: dinsdag t/m zaterdag van 11.00 - 15.00 uur. Tel. 072-5129195 email info@bijdebronalkmaar.nl website www.bijdebronalkmaar.nl

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Evangelisatiepost Bij Simon de Looier; Looiersgracht 70-72. Tel. 020-6227742. Samenkomsten iedere zondag 10:30 uur 17:00 uur. U bent van harte welkom in onze evangelisatiepost. Openingsdagen: dinsdag t/m zaterdag van

10:00-12:00 uur en 12:30-16:00 uur.

U kunt bij ons ook CD's en boeken kopen. Door uw aankoop steunt u het evangelisatiewerk. Telefonisch of per mail bestellen kan ook: 0252-419560; cvleenen@kliksafe.nl Bekijk ook eens onze site: www.bijsimonde-looier.nl

Breda:

Inloopcentrum 'De Lichtboei', Vriesdongen 1, Breda
Contactadres: info@inloopdelichtboei.nl
Openingsdagen: dinsdag en zaterdag 10.00-12.30 uur
Voor actuele informatie: www.inloopdelichtboei.nl

Emmen:

Evangelist C. van Druenen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur. Inloophuis de Hoeksteen: Kolhoopstraat 24, Emmen. Openingsdagen: elke dinsdag, donderdag, vrijdag en zaterdagmiddag van 13:30 tot 16:30 uur. Tel. 0591 - 653915 www.inloophuisdehoeksteen.nl

Den Haag:

Inloopcentrum 'Het Kompas', Apeldoornse laan 228, Den Haag
De openingsdagen van de inloop zijn op dinsdag, vrijdag en zaterdag van 10.30 uur tot 15.30 uur; tussen de middag is de inloop gesloten van 12.30 tot 13.30 uur. De inloop is op woensdag en donderdag geopend van 10.30 tot 12.30 uur, soms ook op donderdagmiddag. U bent van harte welkom. Nadere informatie: www.inloophuisshetkompas.nl; u kunt ons ook bellen 070 2050008. Per e-mail: denhaag@bijbelcentrum.nl

Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur. Op vakantie in Friesland? Welkom in onze inloop, die geopend is op donderdag en vrijdag van 11.00 tot 16.00 uur en zaterdag van 11.00 tot 15.00 uur. Bekijk ook eens onze site: www.inloophuisachterdehoven.nl

Merksem:

Evangelist A. van Setten; protestants centrum "De Bron", Jaak de Boeckstraat 21-23; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur. U bent ook hartelijk welkom in het inloophuis, geopend van dinsdag t/m vrijdag van 13.00-16.00, donderdagavond van 18.00-21.30 uur en zaterdag van 10.30-13.00 uur.

Rotterdam:

Inloop- en Bijbelcentrum 'In de Gouwstraat', Gouwstraat 36-b, Rotterdam-Charlois. Kom eens langs, u bent hartelijk welkom. De inloop is geopend van dinsdag tot en met zaterdag tussen 10.00 en 16.00 uur.

Tilburg:

Kerkruimte: Offenbachstraat 105 Tilburg.
Zondagse samenkomsten om 10.00 en 18.30 u.
Het inloopcentrum: Het Kruispunt, is geopend
op di en wo van 14.00-17.00 u. Do van 10.00-
17.00 u. Vr van 10.00-15.00 u. U bent van harte
welkom.

Utrecht/Leidsche Rijn:

Bijbelcentrum 'De Hoeksteen', Monarchvlin-
derlaan 200, Utrecht
Wilt u meer weten over ons werk in de wijk
Leidsche Rijn? Kijk dan eens op onze website
www.hoeksteen-leidscherijn.nl

Voor alle in dit nummer genoemde
toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

[www. Cursussenoudvaders.nl](http://www.Cursussenoudvaders.nl)

Cursisten ervaren het als goed, als
ze zich de inhoud van een boek
van een 'oude schrijver' op deze
wijze eigen maken. Ervaar het zelf
door u ook aan te melden.

Bezoek onze site of vraag een gratis brochure aan.
tel. 0118-583025 / 0172-532796

Te huur in buitengebied van **Ederveen**,
van maandag t/m vrijdag: zit-slaapkamer
met keuken, douche en WC; totaal ±20m².
Op ±1km afstand van station Veenendaal-
De Klomp. E-mail: juyu67cb@kpnmail.nl

Heel veel Aanbiedingen!
www.deroeboeken.nl
078-6124081

**Heeft u hulp nodig? Vrouw zoekt werk
als PGB-hulp.** In het midden van het land.
Heeft ervaring met 24-uurs begeleiding
(WLZ). Tel. 06-12422020.

Refojobs

REFOJOBS.NL

BANEN BIJ REFORMATISCHE WERKGEVERS

Trappenmakers • Linde Trappen • Soesterberg

Communications Coordinator • Open Doors • Ermelo

Jr. account manager • RDM Parts • Echteld

IT Specialist • MAF Nederland • Teuge

Logist. Medewerker Bovenloopkraan • KS Profiel • Moerdijk

Vacature aanmelden? info@refojobs.nl / (06) 8143 0157

PARTNERS

Advertenties

Landelijke Conferentie Passend Verbinden Jeugdhulp in uw regio

Als predikant, ouderling
of diaken signaleert u
regelmatig problemen
onder jongeren.
Jeugdhulp is soms
noodzakelijk. Op dit
moment verandert er
veel in de organisatie
van jeugdhulp.

Gemeenten hebben een grote verantwoordelijkheid gekregen. Om
identiteitsgebonden jeugdhulp in te kunnen zetten is samenwerking tussen
kerken, scholen, zorgaanbieders en raadsleden van groot belang.

In deze unieke conferentie wordt u bijgepraat over de nieuwste
ontwikkelingen. Daarna volgt een programma waarbij u daadwerkelijk in uw
eigen regio de samenwerking zoekt. Er is een grote keuze aan workshops
waarbinnen ook aandacht is voor de relatie tussen pastoraat en jeugdhulp.

Waarover: Actuele ontwikkelingen op het gebied van afstemming en
samenwerking tussen onderwijs, gemeenten, jeugdhulp en
kerken. 'Goede voorbeelden' uit de praktijk. Op regionaal
niveau zoeken en versterken van verbinding tussen
politiek, jeugdhulp, kerken en scholen.

Wanneer: D.V. vrijdag 16 september 2016, 9.00 – 15.00 uur.

Voor wie: Kerkenraadsleden, raadsleden, bestuurders,
leidinggevenden en medewerkers vanuit het onderwijs en
hulpverlening en belangstellenden.

Waar: Driestar-Educatief, Burgemeester Jamessingel 2, Gouda.

Kosten: Deelname aan de conferentie is gratis.

Aanmelden: Graag uiterlijk 12 september bij: loket@refsvo.nl

Organisatie: Platform kerken, SGP, Reformatorische scholen en de
Samenwerking Christelijke Jeugdhulp.

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

PSALMZANGAVOND MET GENEMUIDER BOVENSTEM

Grote kerk - Genemuiden - gratis
D.V. zaterdag 3 sept. - 19.30 uur
Organist: Pieter Heykoop

Deo Volente **17 september 2016** zal er een **traditionele psalmzangavond in de Grote Kerk te Sliedrecht** gehouden worden. De psalmen zullen niet-ritmisch worden gezongen.

Ds. A.T. Huijser (Ger. Gem. Sliedrecht) zal de opening verzorgen en Ds. C.P. de Boer (CGK Sliedrecht-Bethel) de sluiting. Het monumentale Naberorgel zal worden bespeeld door Jan de Winter (CGK Sliedrecht-Bethel), Wim Roukens (Ger. Gem. Sliedrecht) en René van den Bos (PKN Sliedrecht). De avond begint om 19.30 uur, de toegang is vrij. Er zal een kort appélwoord worden gehouden met aansluitend een collecte voor Light To Shine. Voor deze stichting werken Willianne en Elijah Olweny-den Hartog. Willianne komt uit Sliedrecht en is getrouwd met een Keniaan. Zij werken in Kisumu onder aidspatiënten in de sloppenwijken. Ze brengen daar medische zorg en voedsel, maar bovenal het Evangelie!

Praktijk den Uijl

biedt hulp vanuit een Bijbelse visie aan kinderen, jongeren en volwassenen bij o.a.:

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedingsondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

Veelal worden de gesprekken (gedeeltelijk) vergoed vanuit de aanvullende verzekering. Informeer hiervoor bij uw zorgverzekeraar.

Praktijk den Uijl
psychosociale hulpverlening & contextuele therapie

Wormerhoek 14M
2905 TX Capelle a/d IJssel
010 - 7 411 411
06 43 85 85 08
info@praktijkdenuijl.nl

Gesprekslocaties in Capelle a/d IJssel, Barneveld en Yerseke
www.praktijkdenuijl.nl

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus Eminent
Domus Monarke
Cantilena enz.

Ruime ervaring in zaal- en kerkorgels

Stolk
orgels

NIEUWERKERK A/D IJSSEL
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52

Krabbedijkje
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

www.stolkorgels.nl

Te koop gevraagd:
Orgelboek met de 150 isometrische psalmen van Dick Sanderman 1e uitgave (2001) met zwarte kaft
Uitgever Lindenberg Rotterdam
Tel: 06-17126808

Fietsen in het Gaasterland?
Camping "De Verborgten Hoek" organiseert een COMPLEET VERZORGDE FIETSVAKANTIE!
Vanaf € 375,- p.w. voor 2 pers. Meer info:
www.fietsvakantiegaasterland.nl
of 0514-602065.

Waarom Paul Roescher?

Wij geven u twaalf redenen!

Europa's grootste keus

Braziliaans eiken Keuken compleet zoals opgesteld en inclusief getoonde 3 apparaten.

Kraakprijs!
1564,-

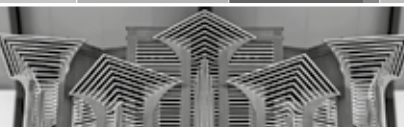
PAUL ROESCHER
KEUKEN • BAD • VLOER • HAARD

Totaal 17.500 m2 in Rijssen en Apeldoorn
Tel. 0548 530 350 www.paulroescher.nl

Woning te huur in Oud-Beijerland.
Volledig gerenoveerde driekamer-bovenwoning. Voor verdere informatie:
www.roukensoptiek-obl.nl/woningtehuur/
Tel. 0186 616494 of 06 12406259.

De Verrassing
Bungalowpark
Al 60 jaar
verrassend op Texel!
Welkom terug op ons park!
www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

ORGELBOUW ADVIES COMMISSIE

een betrouwbare partner!

- NIEUWBOUW
- RESTAURATIE
- OVERPLAATSING
- ONDERHOUD

ook voor akoestische vraagstukken

Voor meer informatie:
Dhr. H. den Hollander
T (010) 435 44 35
E h.den.hollander@kliksafe.nl

VOGG

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

ABCONSULTS

RELATIONELE- EN SEKSUOLOGISCHE HULPVERLENING

WWW.ABCONSULTS.NL

Psychologenpraktijk
Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

Hulpverlening aan kinderen, jongeren en volwassenen

Bij o.a.: ADHD • angst • burn-out • depressie • faalangst • fobie • gedragsproblemen • identiteitsproblemen • lichamelijke spanningsklachten • negatief zelfbeeld • onzekerheid • opvoedingsproblemen • paniek • piekeren • PDD-NOS • relatieproblemen • slaapproblemen • somberheid • spanning • stress • syndroom van Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:

T 0180 - 42 69 55
E info@psychbrouwer.nl
I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

Kamer te huur in vrijstaande woning te ACHTERBERG (Rhenen)

voor studente of werkend meisje.
Gezamenlijk gebruik van keuken, woonkamer enz. met 3 andere jonge dames. Tel. 0317-619173.

ANDANTE
-orgelcentrum-

Uw dealer van
Johannus Monarke Content Domus Viscount Mixtuur
(Hauptwerk orgels)

ruim assortiment bladmuziek (ook klavár)
verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63
www.andanteorgels.nl

CURSUS GODSDIENSTONDERWIJS

VACATURE

Voor de hbo-opleiding van de CGO zoeken we met ingang van D.V. 1 oktober 2016 of zo spoedig mogelijk daarna een

secretaris m/v

Van de te benoemen secretaris m/v wordt verwacht dat hij/zij de Bijbel en de Drie formulieren van Enigheid onderschrijft en behoort tot de Gereformeerde Gemeenten. De functie vraagt flexibiliteit en accuraatheid en wordt vanuit huis verricht. Het betreft een werklast van gemiddeld ongeveer 10 uur per week. Een secretaresseopleiding is noodzakelijk.

Uw sollicitatiebrief met c.v. kunt u tot uiterlijk D.V. 15 september 2016 richten aan de directeur, dhr. W.M. van der Wilt, Paradijssepark 21, 2904 PA Capelle a/d IJssel, e-mail: wmvanderwilt@cgo.nu

Meer informatie over deze vacature kunt u vinden op de website: www.cgo.nu/Hbo-opleiding/Vacatures.

AANDACHT
VOOR
AMBT-
KLEDING

Speksnijder AANDACHT VOELT BETER
MODE

www.speksnijder.nl Bergambacht - Veendam - Kampen

HARKES
Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

VAN STAVEREN
begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar (0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Vraag geheel vrijblijvend het boekje "Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegravenisverzorging.nl

I.v.m. tijdelijk werk in buitenland ben ik op zoek naar **huurder(s)** voor mijn tussenwoning in **Opheusden**, voor n.o.t.k. periode (vanaf begin 2017).
Bel: 06-15502913 of mail naar: hannekemauritz@hotmail.com

Te huur STROE, fraaie woning,
kamer-keuken, 3 sl.k., kelder, tuin enz.
vanaf 1-11, max. 1 jr. Inl. 06 13256610.

In de herfstvak. of daarna uitwaaien
aan de Zeeuwse kust??
Welkom in onze vak. woning (2-6 pers),
voorzien van cv, aan de rand van
Grijpskerke!! Info: 0118-592830

Autobedrijf Mulder Urk
zoekt enthousiaste opvolger van bedrijf
Voor verdere informatie
maak een afspraak via 0527 - 68 41 00
www.automulder.nl

1 pers. huisje TE HUUR
Landelijk gelegen, kijk op
www.rijnwaard-waardenburg.nl
of bel voor info: 06 53933283

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding en psychologisch onderzoek aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
Bezoek onze website voor meer informatie, de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwelijk • Doelgericht

Colofon

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteur: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J.J. Verhage

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veendam
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 055-5063639
E jvthul@refdag.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
F 078-6919536
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk
donderdag vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,15 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te
Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 13,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 26,- per jaar + extra portokosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
E purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Ds. Labee over:

Waarom leggen we in de kerk de eed nooit (letterlijk) af?

Bij rechtszaken, de uitreiking van een artsenbul, in de politiek, het leger en in het bankwezen wordt de eed (of belofte) afgelegd. Is dat niet een opvallend verschil met de kerk, waar op zeer wezenlijke vragen (ambtsaanvaarding, doop, belijdenis en huwelijk) 'slechts' met 'ja' wordt geantwoord?

Een eed zweren

Onze Heidelbergse Catechismus vat in zondag 37 samen wat Gods Woord ons leert rond de eed. Op de toch wat voorzichtige vraag 'Maar mag men ook godzaliglijk bij de Naam Gods een eed zweren?' klinkt een stellig antwoord: 'Ja, als het de overheid van haar onderdanen, of anderszins ook de nood vordert, om trouw en waarheid daardoor te bevestigen, en dat tot Gods eer en des naasten heil; want zulk eedzweren is in Gods Woord gegrond, en daarom ook van de heiligen in het Oude en Nieuwe Testament recht gebruikt geweest'. Daarmee hebben onze vaders heel helder de lijn getrokken: in de wereld, op last van onze burgerlijke overheid mag een eed worden afgelegd.

Wereld en kerk

Tegelijk is daarmee ook gezegd dat een eigenlijke eed niet in het kerkelijke leven gebruikt moet worden. Wijlen ds. J. van Sliedregt (1914-1973) schrijft in 'Mijn wet in uw binnenste' bij de behandeling van zondag 37 dat de eed op het terrein van de kerk niet afgenomen wordt zoals we die op dat van de overheid kennen. Wel als het gaat om de zaak die de eed bedoelt, om trouw en waarheid te bevestigen. De gebruikelijke vorm bij het zweren, het

opsteken van de twee vingers van de rechterhand, ontbreekt. Graag citeren we zijn argumentatie: 'U moet echter verstaan: het ontbreken van die vorm van de eed is geen gebrek. Neen, zoals reeds gezegd, kan en mag op het erf der kerk de eed niet voorkomen. We hebben erop gewezen, dat de eed er is om der zonden wil. Hij dient als een teugel voor de boosheid en om de leugenachtigheid in te tomen. In het paradijs was de eed niet, omdat de mens niet behoefde getrokken te worden voor zijn bewustzijn in de directe tegenwoordigheid van de Majesteit Gods, want hij leefde bewust voortdurend daarin. Zijn ganse leven was eedsleven, hebben we gezegd, in getuigenis van waarheid en oprechtheid, in hart en woord en daad. Zo zal er ook in het Rijk der heerlijkheid geen plaats voor de eed zijn, daar ook dan de leugen zal verdaan zijn, en waarheid en gerechtigheid heerschappij zullen hebben. Maar in de kerk is in beginsel het Godsrijk reeds aanwezig, in de heerschappij van Christus door Zijn Geest en Woord in de harten der gelovigen. En van daaruit is het te verstaan, dat ook op het erf der kerk voor de eed geen plaats is. Op het heilig erf der kerk wordt immers altoos in de tegenwoordigheid des Heeren gesproken, en daarom moet elke verzekering met de eed gelijk gesteld worden'.

Ernst

We mogen wel beven als we dit alles overdenken... Beseffen we nog de heiligheid van het huis des Heeren en de diepe inhoud van onze kerkelijke eden? Het is toch niet teveel gevraagd als we zo graag zien dat daarom onze houding en kleding passend is bij zo'n plechtige gelegenheid? Al is het dat 'alleen' ons ja-woord wordt uitgesproken en alle uiterlijke vertoon achterwege blijft, we staan als voor het heilig aangezicht van de alwetende God. Daarom wordt vaak gesproken: 'Uw ja-woord klonk als een eed voor Gods aangezicht'. De Heere binde deze ernst op ons hart als belijdend lid, gehuwde, ouder en ambtsdrager. Alles staat in de eredienst immers onder: 'onze hulp is in de Naam des Heeren...'. Daarom komt God eens op onze kerkelijke eden terug...

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt - zo mogelijk - altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog wel ongeveer zeventig vragen op een reactie te wachten.